

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

STEVILKA 27.

JOLIET, ILLINOIS, 26. FEBRUARJA 1918.

LETNIK XXVII

Boljševiki sprejeli nove nemške pogoje.

Hočejo mir za vsako ceno, ker ruski čete nočejo nadaljevati vojne.

KAJZER ZAHTEVAL KOS RUSIJE

Ceprav se je Rusija vdala, vendar Nemci še prodirajo v Rusijo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Marširajo proti Pskovu

London, 21. feb. — Nemške čete prodirajo od Dvinska proti Pskovu, 180 milij jugo-jugozapadno od Petrograda, po Reuterjevi brzjavki iz Petergrada. Zasedle so tudi Hapsal v Estoniji in njihovo konjištvu se žuri proti Mohilevu, kjer je bil prej ruski vojni glavni stan.

"Novija Vojedomosti", pristavlja brzjavka, pravijo, da so Nemci zasedli Molodečno, važno železnično vezišče severozapadno od Minska.

Kakor poroča "Pravda" so Avstričci začeli prodirati na ukrajinski fronti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci podpirajo Finec.

Haparanda, Švedska, 21. feb. — Štirje parniki so dospeli v Vaso, v Botnijskem zalivu, iz Nemčije, s finskimi vojaki na krovu, ki so služili v nemški armadi, in številom nemških radovalnikov. Ladje so vozile tudi veliko število topov, strojnih pušek, pušek in streliva.

Poročajo, da bodo te čete začele močno ofenzivo proti Tammersforsu in Viborgu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Protektorat za Ukrajino.

Amsterdam, 21. feb. — Ukrajina, nova ruska republika, ki je pravkar sklenila mir s centralnima cesarstvoma, se ima izpremeniti v protektorat (pokroviteljstvo) pod varištvom avstro-ogrskim, je bilo izporočeno iz Petergrada danes. Ukrainska rada je že sprejela načrt, je bilo rečeno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26,

1918, as required by the act of October 6, 1917.

Parlamentarni sli ujeti.

Petrograd, 22. feb. — Danes izdano uradno naznanilo pravi:

"Ruski parlamentarni sli so se odprejali v motorjem vozu iz Rječice v Dvinsk, ali bližu postaje Antonopol so srečali nemški avtomobil, oborožen s strojnimi puškami. Ruski motorni voz je smel iti naprej, ali parlamentarni zastopnik in komisjonar pete armade sta bila pridržana in odpeljana nazaj v Rječico v nemškem avtomobilu."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Zito iz Ukrajine za Nemčijo.

Amsterdam, 22. feb. — Včeraj iz Berlina semkaj dospele brzjavke pravijo, da je bilo naznanjeno v skupini seji državnega zborja, da se namerava zopetna otvritev brodarstva v Črnomorju, ko bo očiščeno min. Načrt je, odpoljilati zito iz Ukrajine in Nemčijo ter poljedelske stroje v orodje iz Nemčije v Ukrajino v povračilo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vojna do smrti ali zmage."

Petrograd, 22. feb. — "Če Nemci odklonijo mir Rusiji, je borba do smrti ali zmage za nas neizogibna," pravi praporščak Krylenko, vrhovni poveljnik russkih armad, v danes izdan uradni izjavi. "Ljudsko junaštvo mora nasproti prodirajočemu sovražniku," je rečeno.

Izjava pravi, da bodo oddelki po 1.000 do 1.500 mož, lahko oboroženi ter sposobni za brzo napravo okopov in za odločno napadanje, zmožni zavestaviti nemško prodiranje. Ukanana se je "resnično revolucionarna mobilizacija".

Vojakom je naročeno, razdevati železnice in zaloge ter prisiljevati mesečane k delanju okopov pod kaznijo smrti.

Upajo na nemške delavce.

V proglašu, s katerim naznajajo, da so se dogovorili podpisati nemške mirovine pogoje, izjavljajo ljudski komisarij, da so trdno prepričani, da nemški delavski sloji ne bodo dovoljni, da militaristi uničijo rusko revolucijo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26,

1918, as required by the act of October 6, 1917.

Kos Rusije zahteva kajzer.

London, 23. feb. — Nemški zadnji ultimatum Rusiji — določajoč ogromno ceno, ki jo kajzer zahteva za končanje svoje obnovljene vojne proti slovenski republike — poteče nočoj.

Sovjet komisjonarjev boljševiške vlade je naznani svojo "radovoljnost" vprsto nemškega sovražnega navala, sprejeti pogoje, ki sta jih centralni cesarstv predložili poprej v Brest-Litovsku.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemški prejšnji pogoji.

Petrograd, sreda, 20. feb. (Zakesnejo.) — Mirovni pogoji, ki sta jih predložili centralni vlasti na konferenci v Brest-Litovsku, so sledeči:

Rusija bi odstopila 160,000 štirijarskih milij ozemlja, katero ima 18,000,000 prebivalcev, in plačala vojno odškodnino poznejce zmanjšano na 3,000,000 rublev.

Centralni vlasti bi bili pripravljeni, vrnilti Rusiji 7,000 štirijarskih milij v okrožju Grodno, pokrajina Litvansko. Rusija se mora zavezati, da ne bo razsirjala revolucionarne propagande v centralnih cesarstvih.

Trgovska pogoda, ki je bila razveljavljena začetkom vojne, se ima obnoviti in raztegniti na trideset let.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci zavzeli Dubno.

Berlin (prek Londona), 23. feb. — Tevtonske armade v Volhiniji so dospele v Dubno. Druge nemške čete so dospele v Walk v Livoniji, devetdeset milij severozahodno od Rige, je nanzanil vojni urad danes.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Avtstria proti vojni z Rusijo.

Amsterdam, 23. feb. — Avstrijski prvi minister dr. von Seydler je v navoru na državni poslanski zbor na Dunaju v petek zopet izjavil:

"Avstro-Ogrska se ne udeležuje sedanega vojaškega nastopa Nemčije proti Rusiji. Avstro-Ogrska čete niso prodrole v Ukrajino, s katero smo v miru.

"Z ozirom na Rumunijo obstaja premirje med Avstro-Ogrsko in tisto deželo. Mirovna pogajanja se prično te dni."

Izjava prvega ministra je bila sprejeta s ploskanjem od vseh delov zbornice.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Rusija sprejela nemške pogoje.

London, 24. feb. — Nemške mirovine pogoje sta sprejela Nikolaj Lenin, boljševiški prvi minister, in Leon Trockij, minister zunanjih stvari, dejajoč za osrednji izvrševalni odbor sovetov.

To naznanilo obsegla ruska uradna izjava, prejeta brezščitnim potom. Pristavlja, da Rusija pošlje delegacijo takoj v Brest-Litovsk.

Za mir za vsako ceno.

Sprejetje nemških pogojev, najso bodo tako težki, je kreko priporočalo boljševiški prvi minister Nikolaj Lenin, po neki drugi petrograjski brzjavki. Zatrjeval je, da demoralizirana in umikajoča se armada popolnoma odklanja boj, in rekel, da ne bi hotel ostati v vlagi ali v osrednjem izvrševalnem odboru vojaških in delavskih delegatov niti trenotek dalje, ako pride na vrh "politika fraz (praznih besed)".

Vkljub vdaji Rusije pa nemške armade pritisajo da je Rusija. Pomek zadevajo ob odpor.

Mnogo žrtv potresa na Kitajskem.

Amoy, Kitaj, 21. feb. — Najzadnja poročila iz Swatowa navajajo število mrtvih vsled nedavnega potresa kot 600 in ranjencev kot več nego 2,000. Več vasi v Amoyskem ozadju je dejansko izginilo.

URADNA POREČILA O VOJNIH DOGODKIH.

Nobenih vojnih dogodkov na nobeni fronti, razen tiste, kjer Nemci dirajo.

BOROEVIC PRIPRAVLJA NAPAD.

Namerava novo ofenzivo med Asticom in Gardskim jezerom.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Washington, D. C., 22. feb. — Danes urodne uradne brzjavke iz Rima tolmačijo nedavno zaprije švicarske meje po avstrijskih oblastih kot znamenje za prevajanje čet do italijanske meje v pripravi za novo ofenzivo.

Italijanski zrakoplovci, pravijo brzjavke, poročajo neprestano prihajajoči svežih sovražnikovih čet z rusko-rumunske fronte. General Boroević, ki je pred kratkim prevezel vrhovno poveljstvo kot naslednik nadvojvode Evgenija po ukazu cesarja Karla, baje namerava svojo ofenzivo med Asticom in Gardskim jezerom.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Rimska fronta.

Rim, 23. feb. — Ob vsej fronti je bilo zmerno topniško bojevanje in živahnvo pozvedovanje po skautih na obeh straneh. Britanske patrole so ujeli nekaj neprijateljev. V Brentski dolini je sovražnik oddelok poskušal zavzeti eno naših malih stražišč, a je bil odbit po živahnem spopadu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Berlinsko fronta.

Berlin, 24. feb. — Vzhodno od reke Brente so Italijani prodirali k naselju Col Caprilia zvečer. Bili so odbiti po nekaj streljanju.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 22. feb. — Nekoliko topniških streljanj je bilo na raznih odsekih danes, ali nobenih važnih topniških bojev ni bilo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ruska fronta.

Berlin, 21. feb. — Armadna skupina gen. von Eichhorna: Naši polki z Meščenskega otoka so prekoračili zmrzli prevozi, vkorakali v Estonijo in zasedli Leal. Na maršu ob Rigskem zalivu skozi Pernizal in Lemzal je bilo nekaj časa bojevanje, v katerem je prišlo v naše roke 50 Ouježnikov in 20 topov. Naše čete so korakale skozi Wende in so zdaj pred Wolmarom. Med Dvinskem in Pinskem pritiskamo napred.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Palestinska fronta.

London, 21. feb. — Včeraj smo zoper začeli prodirati vzhodno od Jeruzalema, vkljub močnim nevijtam. Prodirajoč po težavnem ozemlju, v katerem se je sovražnik trdovratno upiral, so naše čete napredovali polpetrilo milij na fronti kakih sedmih milij in treh četrtih, tako da so se približale Jerihu.

Ob istem času je bila naša linija potisnjena naprej proti severozapadu od Jeruzalema, vkljub močnim nevijtam. Prodirajoč po težavnem ozemlju, v katerem se je sovražnik trdovratno upiral, so naše čete napredovali polpetrilo milij na fronti kakih sedmih milij in treh četrtih, tako da so se približale Jerihu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci zavzeli Minsk.

Berlin, 22. feb. — Armadna skupina gen. von Eichhorna: V Estoniji smo zavzeli Hapsal. Prvi estonski polk se je postavil na razpolaganje nemškega poveljstva.

V Livoniji je naša kolona prodrala okraj Ronneburga, Wolmara in Spanjana. Naše čete so vkorakale v Rje-

cico in prebivalci so se veselili. Odondod so šle čete v Levzin. Zasedli smo Minsk.

Armadna skupina gen. von Linsingen: Napredovali smo v podpiranju Ukrajine v njeni borbi za svobodo. Pri Novogradu Volhynskem smo prišli v stik z ukrajinskimi oddelki in drugimi kolonami, ki marširajo proti Dubnu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 26, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 21. feb. — Severozapadno od Reimsa, blizu Loivra, je bil nemški napad odbit po francoskem streljanju.

Skupno število Nemcev ujetih v Lorrainej tekmo francoskega bojevanja severno od Burea in vzhodno od Moncetta je 525, od katerih je enaj

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen L. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. I. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leta.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leta.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembni bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STARINASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 25. feb. — Lepo priznanje Amerikanskemu Slovencu obsega pismo, katero je naslovil na njegovo upravnštvo slavnoznani indijanski misijonar Rev. Simon Lampe, O. S. B., pošiljajoč obenem naročnino za nadaljnje leto. Pismo slove:

"Cloguet, Minn., 19. feb. 1918. — Cenjeno upravnštvo 'Am. Slovenca', Joliet, Ill. Dragi rojak! Pošljem Vam naročnino za 'A. S.', plačan do 20. feb. 1919.

"Naročen sem na 'Am. S.' od leta 1891. Čeprav že skoraj trideset let delujem med Chippewa Indijanci v severni Minnesoti, vendar vedno rad 'Am. Slovenca' v roke primem in ga malo pregledam, — zato ker slovenščina je naš materin jezik in Vaš list je ostal celih šestindvajset let na katoliškem stališču. Slovenec mora živeti in umrijeti katoličan, ker dar sv. vere smo sprejeli od naših pradoved pred več stoletji. Bodimo hvaležni Bogu za ta najdražji dar do groba!

"Zdravstvujte gospodje pri 'Am. Slovencu'! Vaš rojak v Kristusu,

(Rev.) Simon Lampe, O. S. B.
(Ind. misijonar.)

— Na obisku. Mrs. Catherine Logar iz St. Paula, Minn., in njen sin James, zadnje tri meseca v vojaški službi v Campu Great Lakes, sta se mudili danes tukaj na kratkem obisku. Gospa vdova je že nad trideset let v Ameriki, pa je ostala tako zavedna Slovenka, da govorje njeni otroci popolnoma pravilno slovenčino. In z najstarejšim je gospa obiskala Joliet samo zato, da na svoje oči vidi, ali je naša naselbina res tako dobra, kakor je na dobrem glasu. In zlasti je zelo videti tudi tiskarno A. S., katerega marljiv dopisnik je bil njen rajni mož in katerega zvesta naročnica je tudi sama. Skoda, da je dejavalo danes, vendar sta bila obiskovalca zadovoljni z vsem, kar sta videla. Na svidenje!

— Rojak Jos. Fabjan, Summit st., je bil operiran na vnetem slepiču (appendicitis) dne 10. dec. v bolnišnici sv. Jožeta. Zdaj je zdrav.

— Rojak Anton Tezak je kandidat za republikansko nominacijo za pomognega supervisorja (assistant supervisor). Konvencija bo due 18. marca t. l. G. Anton Tezak je gostilničar na 418 Ohio st. in velimo vso srce tudi tudi na političnem polju.

— Zanimivi članki. Včerajšnji "Joliet Sunday Herald-News" je objavil

prvi članek o sedanjih razmerah v Avstriji, ki ga je spisal g. Emile Maass, rojen Jolietčan, ki je bival izza pričetka vojne na Dunaju, odkoder je odpotoval pred osmimi tedni in prišel v Joliet pred dobrim tednom. Včerajšnji članek je natisnjen na prvi strani pod zaglavjem: "Says Austria is disgusted with Germany. Food scarce. People alarmed." Priporočamo, da citate nadaljnje članke zlasti vsi tisti, ki ne verjamete slovenskim listom, ki vam pravijo, da je Avstrija popolnoma pod komando Nemčije.

Važna sezja S. N. Z. Prihodnjo nedeljo pop. se bo vršila mesečna seja jolietke podružnice Slovenske Narodne Zveze. Prihodnja nedelja je namreč prva v mesecu marcu, in vsako prvo nedeljo v mesecu se vrši redna seja S. N. Z. Na to sejo so vabljeni vsi člani in tisti rojaki, ki žele stopiti v vrste jolietke podružnice S. N. Z. Člani so naprošeni, da pridejo vsi, kajti na sporedu nedeljske seje bodo večne stvari. Seja se bo vršila v dvorani K. S. K. Jednote. Začetek ob treh. Več prihodnje.

— Drugi sklic pozno v aprilu ali ranno v maju. Dočim vojni departement zatrjuje, da še ni bil končno določen čas za sklicanje vojaških novincev, potrejenih v drugem naboru, naznajajo časne brzjavke iz Washingtona, da bo dobro za mladeniče iz okraja Will, če se pripravijo za sklic koncem aprila ali začetkom majnika.

Drogzi selci (robins) so dospeli v velikem številu v West park, kar veseliči tolmačijo kot znanimenje zgodnjih pomlad.

Srečne kokoši. Jolietke gospodinje, ki rade pripravljajo kuretinu za obed ob nedeljah, so imele za nakup kokoši na jolietkem trgu v soboto zadnjo priložnost do konca aprila, in sicer po vladni odredbi, ki je začasno prepovedala klanje te perjadi za trgov (market). Vlada upa tem potom pomnožiti zalogo jajc in kokošarstvo.

Pisma v jolietkem poštnem uradu imajo: Kosanovič Steve, Smalo Mati.

Ob prilikl ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašati pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanič, Joliet.

Adv.

se jaz namenila pisati vsaj nekoliko, ko ravno pošiljam naročnino \$2 za Amer. Slov.

Tukaj imamo hudo žim, ki se je začela prve dni decembra. Delo pa se prav dobro gre in zaslubi se dobro. Ali draginja je velika, kakor povsod.

Tudi vam naznamen, da imamo tukaj novo cerkev sv. Jožefa. Naš župnik je dober gospod, le škoda, da ne zna slovenski, govori le angleški in nemški. Tudi imamo veliko šolo, ker je tukaj dosti otroki irški in slovenskih. Ali žalibog, ker tukaj nočejo znati o troci materinega jezika, same angleško, pa so slovenske rodovine. Tukaj imamo 12 učiteljev sester ali redovnic, ki lepo učijo. Cerkev sv. Jožefa in šola in župnišče in hiša za sestre, vse skupaj stane \$45.000. Zidali so cerkev 1. 1914. Še imamo tridesetico dolarjev dolga. Čez 2,000 ljudi spada k naši župniji, ali jih je samo 1,000 dobri katoličanov. Ko bi vsak dal deset ali pet dolarjev, bi bil dolg v štirih ali petih letih plačan. Ali žalibog, da jih je dosti iz starega kraja, pa reče: "Kaj mi če cerkev? Bi se name podržal? Raji grem v oštirjo, pa jih zaprijem." Potem pa še reče, da duhovnik naj gre v majno delat, kakor drugi možje. Da, oni ne marajo za katoliško vero. Samo piti in jesti, pa Mater Božja in Boga preklinati, rajši kakov bi šli k sv. maši.

Sedaj se mi je že preveč raztegnilo moje slabe pisanje, prosim, da mi ne zamerite. Zatorej pozdravljam vse čitatelje in čitateljice A. S. Tebi, list, pa obilno naročnikov in predplačnikov. Vaša stará naročnica

Elizabeth Kastel.

NAZNANILO.

Vsem podružnicam Slovenske Narodne Zveze se tem potom naznajna, da je seja SNZ. v Cleveland, Ohio, ki vodi začasni odredni odbor, sklenila, da se Prvi vseslovenski zbor iz gotovih vzrokov prestavi do začetka meseca aprila t. l.

Odbor ima že narejen popolen program, katerega bodo vse podružnice dobile ob pravem času v roke in bo objavljen v vseh listih, ki so z nami. Sklenilo se je tudi, da se pravila, katera je stestavila tudi odbor, dajo v več iztisih mimografirati; kakor hitro bodo gojotva, jih bodo podružnice prejele po nekaj iztisov.

Z nadomnik pozdravom

Frank Hudovernik, tajnik.

VZGOJEVALNO GLEDIŠČE.

Zivimo v dobi, ko se od vseh strani čuti potreba po izobražbi in sicer ljudski izobražbi.

Močno sredstvo za ljudsko, zlasti mladiško izobražbo, je gledišče. Z veseljem smo zasedovali, kako se je v slovenski domovini v zadnjih desetletjih vse prenavljalo po novodobnih zahitevah, kako so rasli domovi, ki se v njih vrše ljudske predstave; radovali smo se pri pogledu na tako živahnino gibanje mladeničnih sil. In veseli nas kajpada se bolj, da si je naš narod, kolikor se ga je priselil v Združene Države, ohranil čut in ljubezen do slovenskega gledišča. Tukaj smo v nekem oziru še nekoliko na boljšem. Kajti ne le da se vrše predstave v skorih vseh slovenski naselbinai, matveč razna naša društva tudi tekmujujo med sabo in s tem drugo drugemu daje priliko izobraziti se, videc vrline svojih tekmevcov na održi. Istinje je, da se pri vsakem napovedanem tekmovanju oglaši veliko število udeležnikov; in posledica sestanka je ta, da se umetniški okus in duh bistri in izpoljuje. In izpoljuje se na naših održih v Ameriki zlasti tudi znanje slovensčine, kajti naši glediški održi so nekakšna slovenska višja šola za našo mladež, kjer se fantje in dekleta vadijo in urijo v pravilni slovenski govorici.

Vse to nam kaže, da je gledišče važno sredstvo, katerega ne smemo kar tjavašči. Važnost gledišča opazujemo z dveh strani, uvažajoč najprej njega vpliv pri igralcih, ki mu posvetuje, in potem pri drugih, ki glediščem predstavljajo.

Kdo ne ve, kako silno moč ima oder z vsem svojim mamiljivim aparatom in leskom! Kako pretresa igralce, kakor tudi poslušalce, ter čedalje bolj širimo duba lepote, dobrote in plemenitosti med našo mladino in našim ljudstvom.

In tega lahko sklepamo, kako modro in previdno ravnavajo tisti, ki so goreči pospeševatelji dramatičnih predstav med mladino.

Proč torej s praznim strahom pred odrom! Okleinimo se ga še bolj, da na njem vzgajamo značaje igralcev,

kakor tudi poslušalcev, ter čedalje bolj širimo duba lepote, dobrote in plemenitosti med našo mladino in našim ljudstvom.

POLOŽAJ SLOVENCEV NA OGRSKEM.

"Jugoslovenski Svet" z dne 20. t. m. primaša pod gornjim naslovom slednji članek:

Da nimamo Slovenci, ako ostanemo pod Avstrijo, pričakovati nikakega izboljšanja našega položaja, da bodo nasprotno izpostavljeni še toliko večjemu in hujšemu zatiranju, je razvidno iz strastnega njenega prizadevanja, da nas obdrži pod seboj in prepreči jugoslovensko združenje. To preganjanje Slovenec se je tekmo vojno še neizmerno povečalo in poostrišo, dasi so ravno Slovenci bili izbrani, da prinejo največje žrtve v sedanjem vojni.

Neštetični vzgledi, kateri smo že navedli, kažejo, kako se vrla trudi, da zatre Slovenia ali jih ponemči. Z iztrebljenjem slovenskega jezika meni zadušiti tudi narodni čut in popolnoma uničiti slovenski živelj. Proti temu uničenju se naši rojaki v domovini upirajo z vso silo in zato tudi zahtevajo zdržanje z ostalimi Jugoslovani, ker so prepričani, da preti slovenskemu narodu brez tega združenja narodna smrt.

Tudi na Ogrskem živi okroglo stotisoč Slovenev, kateri naj bi bili istotno priklapljeni naši bodoči narodni državi. Položaj teh Slovenev je toliko nezanesljivi, ker nimajo ni enega svojega zastopnika v državnem zboru, da bi se potegoval za njih pravice, pač pa so izpostavljeni skrajnemu zatiranju od strani Madžarov. Obupni položaj prekmurskih Slovenev je jasno opisan nek ogrski Slovenec v ljubljanskem "Slovenec" dne 16. novembra l. l. in ta opis prinašamo v celoti, da morejo naši rojaki razvideti vso besnos Madžarov napram Jugoslovom. Dopolni se glasi:

Ta stremimo po jugoslovenskem združenju in da trdno upamo v njeno uresničenje, je jasno kot solnce.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse lepo,

dodelje za napredek tukajšnje cerkve, kar mora vsakega farana veseliti.

Naročnik.

Ravnoretom pa prete tudi največje nevarnosti, najlažje jih svet potegne v svoje zanke.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse lepo,

dodelje za napredek tukajšnje cerkve, kar mora vsakega farana veseliti.

Ravnoretom pa prete tudi največje nevarnosti, najlažje jih svet potegne v svoje zanke.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse lepo,

dodelje za napredek tukajšnje cerkve, kar mora vsakega farana veseliti.

Ravnoretom pa prete tudi največje nevarnosti, najlažje jih svet potegne v svoje zanke.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse lepo,

dodelje za napredek tukajšnje cerkve, kar mora vsakega farana veseliti.

Ravnoretom pa prete tudi največje nevarnosti, najlažje jih svet potegne v svoje zanke.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse lepo,

dodelje za napredek tukajšnje cerkve, kar mora vsakega farana veseliti.

Ravnoretom pa prete tudi največje nevarnosti, najlažje jih svet potegne v svoje zanke.

Ali ni torej sveto podjetje poslužiti se gledišču kot sredstvu, da pričavimo take značaje k našim društvom ter jih pridobimo za vse

Družba

SV. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDNINENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
 II. podpredsednik.....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
 Tainik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
 Zapisnik.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
 MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
 JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POKOTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
 JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
 JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILLO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvania z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljajo na 1. porotnika.

Dobrodušni ljudje

Veseloigra v treh dejanjih. --- Spisal dr. Fr. Detela.

(Dalej.)

9. PRIZOR.

Brodnik, Zajec.

Brodnik. Kaj pa počenjate, gospod Zajec? Ali res mislite ovaditi župana in Lužarja? Vse mesto je razburjeno, vse v skrbih zaradi Vas. Domacin mendar vendar ne boste izdajali in prodajali.

Zajec. Kakšnih domaćinov! Če so oni moji domaćini, ali nisem tudi jaz jih domaćini? In če zahtevajo oni, da se jaz nanje oziram, zakaj pa oni mene prezirajo? Kdaj bi bil jaz že policijski komisar, da so le hoteli ti gospodje! Ali mar nisem vreden? Kar se spise pametnega, spisem jaz; kar se sklene modregra, sem nasvetoval jaz, in kjer mene ni, gre vse navskriž. Kaj pa sta župan in Lužar? Možakarja, kakšnih se dobi povsod na dva, pisatelj in sufler je gospod tajnik. — Toda ne pusti me kvišku. Svet pa se vrta, in na vrhu sem zdaj jaz. Fogoje sem povedal; oni imajo besedo.

Brodnik. Lepo pa ni, da naravnost povem, z domaćimi ljudmi tako ravnati. Včasi je bilo vendar še kaj prijetljivosti v zvestobe na svetu.

Zajec. O zvestobi naj kar molčiš, župan in Lužar. Prisegla sta jo cesarju Napoleonu; danes sta jo preložila. Jaz pa ne, ker sem zvest patriot.

Brodnik. Ampak glejte, gospod Zajec, da se Vam ne bo zopet utepal ta patriotizem. In ta Vaša zvestoba!

Predvčerajšnjim ste jo prisegli Avstrijem, včeraj Francozom, jutri jo prisegrete Bog ve komu; saj nas gospode prodajajo in menjavajo kakor cigan konje. Brigajo se baš za noč zvestobo. Vse te zvestobe veljajo da predelka, to je mnenje vseh pametnih ljudi, in Vi ste zato tako smesni, ker imate stvari tako za resne. Jaz hranim pod streho vse sorte zastave; enkrat razobesim eno, enkrat drugo; to je šala in zabava; ampak poštenemu človeku ostanem zvest. Lužar je bil vedno Vaš prijatelj, in tudi župan Vas ima rad.

Zajec. Dejanski naj mi skažeta to ljubezen.

Brodnik. Povedati Vam moram pa tudi, da se je zarotil Lužar, da Vas zadrži, če le črhnete sumljivo besedo.

Zajec. O, se bo premisli.

Brodnik. Ne vem; on je nagn in nepremisljen človek.

Zajec. Vi vendar ne mislite, da se me bo res lotil?

Brodnik. Jaz rečem le to, da je najbolje, da se zadeva poravna, in sem vesel, da nimam nič opravka s to slišnjo. Vam sem tudi svetoval, da ne vikitajte v te stvari; a niste poslušali; zdaj pa imate.

Zajec. No, ti je pa dobra: zdaj pa imam? Komisariat v žepu in vas vse vrh tega, vas vse, tudi gospoda Brodnika, das se hoče neumnega narediti. O, Viste tudi dobro vedeli, kdo da sedi za mizo in kako nesramno se je presleparil nje ekselencije agent.

Brodnik. No, ta je pa lepa. Zdaj pa se mene noter tlačite! Kaj morem

jaz za to, da prihajajo vsake vrste ljudje v mojo gostilno, ki mora biti vsem odprta; zato imam patent. Ampak brez šale, gospod Zajec, ne boste takšni kakor nihče! Kolikokrat sva prijateljski skupaj pila in bova še, če Bog da, in naj zmaga Peter ali Pavel. No, dajte mi roko in ne štultite mene vmes!

Zajec. Kako se to razvozla, se bo v kratek videnje. Besedilo imata zdaj župan in Lužar. Če ne bo do drevi pravega glasu, bom govoril. (Nekdaj trka.) Noter!

10. PRIZOR.

Emilia, Pepca, prejšnja.

Pepca. Oh, gospod tajnik, ali res namavljate v nesrečo palmiti gospoda Lužarja?

Emilia. In mojega papa, ljubi gospod tajnik!

Brodnik. Torej, gospod Zajec, še enkrat: star prijatelj in staro vino nima nikdar previsoke cene. Spomnjajte se starih svojih prijateljev!

Pepca. Pojd si! — Jaz se odpeljem v pol ure v Mokronog, po opravkih.

Glej, da ostane doma vse v redu!

Pepca. Ampak pojedina zvezcer, oče!

Brodnik. Boš že opravila sama; saj sta najeta dva strežaja. Jaz moram v Mokronog brez odloga. — Zdravlj, ljubi gospod Zajec! (Odide.)

11. PRIZOR.

Emilia, Pepca, Zajec.

Emilia. Oh, gospod tajnik, umilite svoji rojak!

Zajec. Prosim, gospodična.

Pepca. Ki ste z njimi tolkokrat za isto mizo sedeli. Kako prijetni večerji so bili, ko ste pripovedovali z Lužarjem svoje lovski dogodke.

Zajec. Prosim, gospodična.

Emilia. In naš papa Vas je vedno tolkanj čislal. Vedno je spoštljivo govoril o Vas, kak spretin v veden uradnik ste. Oh, sedaj pa ta nešreča!

Zajec. Prosim, gospodična.

Pepca. In kolikrat ste mi zatrevali, kako radi imate vso našo hišo!

Emilia. Uslišite mi sedaj to malo prošnjo!

Zajec. Prosim, gospodična, mene veže zakon, vest, prizega.

Emilia. Zakon, ki zahteva kaj hudega, ni božji zakon.

Pepca. In prešlo nedeljo je pridigoval P. Atanazij, da je vsaka prizega kaj hudega storiti, neveljavna.

Zajec. Oprostite, gospodični! Jaz sem že naznani gospodu Lužarju in pogoj, lehak pogoj, da potlačim to za nas vse mučno, za mene najmučnejsjo zadovo. Vedve gospodični, ne veste, koliko jaz trpi v svojem sru, kako koprni poslo iz hoda iz strašne zagate. Na eno stran me všeč moja čast, prizega, znacaj, moj preizkušeni patriotski, na drugo moje usmiljeno srce, moja ljubezen do rojakov, katere jaz mnogo bolj gorenje ljubim nego oni mene, kar me briško boli.

Emilia. Oh, gospod tajnik, poslušajte svoje srce; to Vam pokaže veden pravno pravto.

Zajec. In kako zvesto ga poslušam, to boste takoj čuli, preljuba go-

spodična, Emilia. Prvi pogoj je bil, da me naredi za policijskega komisarja.

Zajec. Oh, hvala Bogu! Potem je pa strah pri kraju. Prav govor postanevi Vi policijski komisar. Jaz sama bom prosila za Vas.

Pepca. In to se Vam tudi spodbidi, gospod Zajec. Taščna marljivost in sposobnost! V resnicu, jaz sem že večkrat čudila, da niste Vi že zdavnaj policijski komisar. Taščni komisarjev potrebuje naše mesto. Če zavisi to samo od župana in od Lužarja, Vam že lahko čestitam. Se misliti, da ne bi bil Lužar za Vas, če Vas jaz pripričočim.

Zajec. Verjamem, gospodična, da taščni pripričočilo ne bo brez uspeha. Potem mi je k popolni sreči le še ljubezne neveste treba, ki bi hotela z menom deliti veselje in žalost.

Pepca. In to Vam tudi jaz prisrbim, gospod tajnik. Tu moja roka, da bo res. Lepa in mlada se Vam spodbodi.

Emilia. Oh, katera bi si pač ne šteila v čast dobiti takšnega moža!

Zajec. Vi ste preljubezni, gospodična. Kaj pa, če jaz primem Vas za besedo in za roko!

Emilia. Jaz sem prepričana o tem, kar sem rekla.

Pepca. Trgale se bodo za Vas, gospod tajnik, trgale, in katera Vas dobi, si bo obljilila vseh pet prstov. Gospod policijskega komisarja! Kaj pa mislite!

Zajec. Jaz je vidim, kako se majne zarota.

Zajec. Te ljubezne besede mi dajejo pogum, gospodična Emilia, da vprašam Vas, ali bi hoteli Vi sprejeti mojo roko in moje srečo.

Emilia. Jaz, gospod tajnik?

Pepca. Emilia, gospod tajnik?

Zajec. Zakaj pa ne boš Emilija?

Emilia. Oh, prevelika čast, gospod tajnik! Toda jaz nimam toliko dobre, dokler se je dalo, in kake ste napovedali, da onega prikrijete, dali zapreti komisarja njegove ekselence?

Meni je kravalo domoljubno srce, ko sem to gledal; a krotil sem se, češ, domačinom treba prizanati, bratje so, ki bodo vrnili ljubav z ljubavo.

Ali naj se motim? Ali naj je bridkoščno spoznam, da brat nima srca za brata?

Zajec. Dobro, je sirota; kaj ne, gospod župan?

Zajec. Sirota pa potrebuje varuh, in tegi ja priskrbim jaz, varuh, ki jo bo brezobjčno branil in zastopal. Kot varuh te sirote Vas vprašam, ali se hočete ozreti nanoj ali ne.

Zajec. Kaj dola! Zaradi Vaših vrlin sem Vas izbral, gospodična.

Emilia. Mama mi pa vedno očita, da nimam prav nobenih vrlin.

Zajec. Gospodica, jaz sem z malim zadovoljen in Vas vzamem takšno, kakršna ste.

Emilia. Oh, kako mi je žal, da sem že zaročena!

Zajec. Oh, to ni zakonski zadrek. Zaročeni ni poročeno. Človek se zaroči, dokler se kaj boljšega ne dobije.

Zajec. Kaj dola! Zaradi Vaših vrlin sem Vas izbral, gospodična.

Emilia. Mama mi pa vedno očita, da nimam prav nobenih vrlin.

Zajec. Čemu! Vi ste gospodar doma, kakor jaz zdaj tukaj v tej sobi. Prosim Vas, da se tu na mestu in hitro odločite.

Emilia. Stanu primeren naj bo zakon, in če Vam morem storiti jaz kakšno uslužbo, iz sreca rad.

Zajec. Baš Vi, gospod župan, mi izkaže lahko največjo uslužbo. (Ga prima obema rokama za roko.) Ali hočete postati moj velečenjeni?

Zupan. Jaz? Vaš tast? Kako? Kako to mislite?

Zajec. Kako to mislim? Vaša hčerka Emilia snubim tu na tem mestu resnobno in slovensko.

Zupan. Dragi gospod Zajec, sje ne veste ne, če mama Emilia za Vas.

Zajec. To je moja skrb, gospod župan. Vi mi dajte njen roko, srce si pridobim sam.

Zupan. Tudi je Emilia že zaročena.

Zajec. Malenkost. Saj sam dobro veste, da je zaroka le formalnost, vpeljana od gospoj-mater, ki komaj čaka, da postanejo tašča.

Zupan. Jaz ne vem, kaj bi rekel.

Zajec. Ali naj Vam jaz nekoliko poščepcem? Ali se ne spominjate več,

kako je priseljel določne lajtnante Gušič

mesto ogledovat, kako ste ga prikrali, dokler se je dalo, in kake ste na-

postled, da onega prikrijete, dali za-

presti komisarja njegove ekselence?

Meni je kravalo domoljubno srce, ko sem to gledal; a krotil sem se, češ, domačinom treba prizanati, bratje so, ki bodo vrnili ljubav z ljubavo.

Ali naj se motim? Ali naj je bridkoščno spoznam, da brat nima srca za brata?

Zajec. Dobro, je sirota; kaj ne, gospod župan?

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. * * Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Vsi so se temu zelo začudili, tako da je nastalo za trenutek molčanje; nato se je začul glas malega viteza:

"Barbka, ali čuješ?"

"Molči, Mihail!" odgovoril Barbka.

Toda Mihail ni hotel molčati, ker so mu razne misli izpretevatale po glavi. Zlasti se mu je zdelo, da bo pri tej priliki mogoče izvršiti še drugo takisto važno reč, in nadaljeval je, kakor bi govoril sam sebi le tako nehotno, kakor bi šlo za najnavadnejšo stvar na svetu:

"Bog ve, da bi bilo dobro iti k Skretuski v vas! Njega sicer ne bo doma, zlasti je v temu pojde, pa tudi ona je razumna ženska, ki ni vajena izkušati Boga, torej ostane doma..."

Obrnivši se h Kristini, pristavlja:

"Blizu se pomlad, in lepo vreme nastane. Sedaj je za Barbko še prezgodaj, toda pozneje bi temu ne nasprotoval, ker je to priateljska dolžnost. Gospod Zagloba vajti obe posprem tja, in jeseni, ko bo zopet vse mirno, pridem jaz za vami."

"Hej, to je znamenita misel!" zaklječe Zagloba. "Tja moram tako ali tako, ker sem jem itak preveč nehvalezen. Oh, pozabil sem, da še žive na svetu. Kar sram me je!"

"Kaj pravite na to?" vpraša Volodijevski, pazljivo zroč Kristini v oči.

Toda ta mu odgovori docela nepriskakovano z navadnim, mirnim glasom:

"Rada bi, toda ni mogoče, ker ostaneš pri mozu v Kamencu in za nobeno ceno ne odstopim od njega."

"Za Boga, kaj čejem?" zaklječe Volodijevski. "V trdnjavci hočete ostati, ki jo bodo oblegali, in sicer sovražniki, ki ne poznajo nikakih obzirov? Ne rekel bi ničesar, ako bi imeli vojno s petdesetino Tatarjev Dorošenku na pomoč. Ves na tav privre, bržko se posuše vode, na nas po Črni in kučmenseki cesti. Bog se usmili ljudovlade!"

"A vendar ne more biti drugače!" odgovori Kristina.

"Keting!" zaklječe mali vitez obupno, "tako močno si se že dal obladati? Clovek, imej Boga v srcu!"

"Dolgo sva se pričakala," odgovori Keting, "in naposled je obveljala njenina. Tudi moj sin je že v Kamencu v varstvu moje sorodnice. Kaj, ali Kamenc res vzemo?"

Zdaj dvigne Kristina oči in reče: "Bog je močnejši nego Turek, in upanje vanj nas ne bo ukanko. Ker pa sem prisegla možu, da ga ne zapustim do smrti, zato je moj prostor poleg njega."

Mali vitez je bil v veliki zadregi, ker je bil od Kristine pričakoval kaj drugega.

Barbka pa, ki je takoj v početku razgovora zapazila, kam meri Volodijevski, se je zvito nasmehnila, uprla vanje bistré oči in dejala:

"Mihail, ali čuješ?"

"Barbka, molč!" zaklječe Mihail ves obupan ter se koprneče ozre po Zaglobi, kakor bi od njega pričakoval pomoč. Ta pa nenačoma vstane in reče:

"Treba je pomisliti na okrepilo, ker človek ne živi ob samih besedah."

Nato odide iz stranske sobe.

Mihail takoj postopi za njim ter mu zastavi pot:

"No, in kaj sedaj?" ga vpraša Zagloba.

"No, kaj?"

"Naj, to Ketingovo kroglo ubijejo! Za Boga! Kako ne bi ginila ljudovlada, ko vladajo ženske v njej!"

"Ali si res ne izmislite ničesar, gospod?"

"Ker se tako bojiš žene, kaj naj si izmislim? Naroči kovaču, naj te podkuje. Tako je!"

VIII.

Keting in njegova soproga sta se mudila v Hreptovu skoro tri tedne. Pred njiju odhodom je Barbka poizkušala vstati iz postelje, ali pokazalo se, da še ne more stati na nogah. Zdravje se ji je vrnilo prej nego moči, toda zdravnik je naročil, naj ostane v posteli, dokler se ji moči ne vrnejo popolnoma. V tem je prišla pomlad. Najprej je zapihal močan, topel veter od Divjih polj in od Črnega morja, raztrgal in razgnal ono zaveso oblakov, ki so bili že docela osivelci od stareosti, ter nato jeli preganjani to oblaki po nebu, kakor razganja ovčarski pes čredo ovac. Oblaki, bežeci pred njim, so pogostoma zalivali zemljo z dežjem, ki je padal v kapljah tako debelih, kakor jagode. Raztopljeni ostanki snega in ledu so tvorili na ravnih stepi jezera; z grščev se je stekala v potokih voda, in na dnu jarkov so naraščali potoki, a vse to je sumeč vin vreč hitelo tako radošno k Dnestrju, kakor hite otroci k materi.

Skozi vrzeli med oblaki je vsak lip pokukalo sonce, jasno, pomlajeno, nekamo mokro, kakor bi se bilo okopal v tej splošni kopeli.

Nato so jele jasno zeleni steblice

postavili nevarnosti obleganja v Kamencu, a pri tem vendar izkaže Kamencu in domovini znatno uslugo.

To delo je trajalo že nekoliko tednov. Kar se nekoga večera vrne poslanec s pismom od hetmana Sobieskega.

Hetman je pisal takole:

"Dragi in zelo mi prijubljeni Volo-

kijevski! Moj Bog, vzdružali smo se v Zbaržu le za slabim nasipom proti enoliki premoči, moramo se vzdružati tudi sedaj, zlasti Kamencu je pravo orlovo gnezdo."

"Ha, orlovo gnezdo! Ni pa še gotovo, ali se dobri v njem tak orel, kakršen je bil Višnjevecki, in ali se ne najde onda samo vrana. Ali poznas generala podolskega?"

"Bogat gospod je in vrl vojak, toda nekoliko malomaren."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Lopovil!" reče Zagloba.

In oba z malim vitezom sta bila v velikih skrbih zaradi usode kamenške. Zlasti ju je skrbela Barbka. Če se trdnjava vda, bi morala Barbka deliti usode očeta v bivalcu v Kamencu.

Toda trenutek kesneje se Zagloba udari po celu.

"Za Boga!" reče, "zakaj se mučiva? Zakaj naj bi šla do tega garjevega Kamencu in da se dela zapreti 'ondi'? Ali ni bolje zate, da ostaneš pri hetmanu ter se z njim vred boris s sovražnikom? V takem primeru Barbka vendar ne pojde s teboj k praporu, nego se mora kje skriti, kaj oditi, seveda ne v Kamencu, ampak kam daleč, bodisi celo do Skretuskih. Mihail! Bog gleva v moje srce ter vidi, kakšno slast imam do paganova, toda zaradi tebe in zaradi Barbke storim to, da jo odvedem!"

"Hvala vam," odgovori mali vitez, "Kaj pada, ko ne bi bilo treba iti v Kamencu, pa bi tudi Barbka ne sihlja. Toda kaj hočem, ako pride povelje?"

"Kaj hočes, ako pride povelje? Zlodej vzemí vse povelja! Kaj storis... Počakaj, da nekaj premislim... No, evo, treba je prehiteti povelje!"

"Kako to?"

"Piši takoj Sobieskemu, kakor bi mu poročil kako novico. Na koncu pisma poveš, da si želiš, ko se bliža vojna, iz ljubezni, ki jo gojijo do njega, biti pri njem in imeti posel na bojišču. Za rane božje! To je izvrstna misel! Najprej skorjo si podobno resniči, da bi takega bojevnika, kakršen si ti, hoteli zapreti za obzidje, nikar da bi ga rabili na bojišču; drugič pa se s takim pismom hetmanu prikupeš še bolj, da te bo hotel imeti poleg sebe. Saj bo potreboval zvestih vojakov. Cuij: Ako se Kamencembrani, pade slava na generala podolskega, kar pa učiniš ti na bojišču, se pristejeti hetmanu v slavo. Ne boj se! Hetman te ne da generalu. Prej bi dal koga drugega, toda tebe ne da. Napiši list! Priporoči se mu! Ha! Moja bistromnost je vredna se kaj boljšega, ne pa, da jo pozoblijejo koso na smetišču. Mihail, naprjava se o priliku, ti pa napiši pismo."

V vsakem primeru je bilo še časa dovolj, a ko bi ga tudi ne bilo, se ne bi bil Volodijevski obotavljai trčiti ob nekateri tatarski čambul, da bi si Tatarje dobro zapomnili delo poljske vojske.

Bil je to vojak z dušo in telesom, vojak po pozivu; zato mu je bližina vojne budila željo po sovražnikovi krvi ter mu obenem vračala mir.

Zagloba, dasi vse žive dni že dovolj opraskan z velikimi nevarnostmi, ni bil tako miren. V nagnih primerih si je vedel najti pogum, ki si ga je bil vzogil z dolgo, bodisi pogostoma neprosto voljno prakso, in je odnesel že mariskatero zmago, toda prva novica o vojni in o bojnih grozah je vsekdar napravila nanj grozen vtisk. Toda kom je mali vitez razložil svoje nazore, se je tudi on zopet oborozil z nadvejno ter se skoro potem po starci navadi rogal vseenu vzhodu.

"Kadar se krščanski narodi bojujejo med seboj," je dejal, "je gospod Jezus lasten in vsi svetniki se praskajo za ušes, zakaj to se zmerom ujema: Ako je točen gospodar, je točna tudi družina. Toda nič prijetnejšega ne more kdo učiniti nebesom nego oni, ki ubijejo Turka. Čul sem od duhovne osebe, da svetniki kar omedlevajo ob pogledu na one pasje brate, da jim nebeska jed in pijača ne gresta v slast in da se jim celo gabi večna sreča."

"Temu je res tako," odgovori mali vitez. "Samo to je, da je turška moč neizmerna, naša vojska pa bi se dala objeti kar s pestjo."

"Vse ljudovlade vendar ne premagajo. Je li imel malo moči Karl Gustav, a v tem času smo imeli še vojno s septentrionalisti, s kazaki, z Rakočijem in z mejnim grofom — a kje so danes? Celovih njenih domačih krajine smo zanesli meh v ogenj."

"To je res. Zaradi sebe se ne bi batte vojne, zlasti ne zato, ker moram — kakor sem že rekel — izvesti kaj imenitnejšega, da se izkaže Jezusu in našem generalu. Celo v njih domačih krajine smo zanesli meh v ogenj."

"Le o teh kazališčih mi ne govori. Lopovil! Najprej so dvignili roke proti svoji materi; naj jih torej zadene to, kar so hoteli sami. Najvažnejša reč je, da se obrani Kamencembrani. Kaj misliš, Mihail, ali se obrani?"

"Mislim, da ga podolski general še ni preskrbel, kakor bi bilo treba, in

postavil nevarnosti obleganja v Kamencu, a pri tem vendar izkaže Kamencu in domovini znatno uslugo.

To delo je trajalo že nekoliko tednov. Kar se nekoga večera vrne poslanec s pismom od hetmana Sobieskega.

Hetman je pisal takole: "Dragi in zelo mi prijubljeni Volo-

dijevski!

"Ha, orlovo gnezdo! Ni pa še gotovo, ali se dobri v njem tak orel, kakršen je bil Višnjevecki, in ali se ne najde onda samo vrana. Ali poznas generala podolskega?"

"Bogat gospod je in vrl vojak, toda nekoliko malomaren."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zaradi njegove izobrazbe odpotoval z njim za mejo in da bi se bil pri meni naučil lepega vedenja. Toda rekel sem: Ne pojdem, zlasti ne zaradi njegove malomarnosti, zlasti pri nobenem škornju nima obeh ušes, pa bi se hotel vsekdar predstavljati v mojih, a safian je drag. Potem se je pri Mariji Ludoviki nosil po francoskem kroju, toda črevlji so mu zmenili odpadalni, in kazal je gola stopala. Niti do pasu ne doseza Višnjeveckega."

"Prebivalci Kamencu se tudi zelo boje obleganja, zlasti ob tem času trgovina spi. Rajši bi celo spadali pod Turka, samo da jim ne bi bilo treba zapreti prodajalnic."

"Vem, vem. Često sem mu že to očital. Gospodje Potocki so hoteli svoji dni, da bi bil jaz zar